

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Distance Education)

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली-११० ०५८

प्राक्शास्त्री - द्वितीयवर्षम् - षष्ठपत्रम् (फलितज्योतिषम्)
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2021-22

पत्रम् - विषयः -
अध्येतुः नाम - पञ्जीकरणसंख्या -
अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः -
अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः -

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम -
मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः -
मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः -
अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः 100	प्राप्ताङ्काः

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः -

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् -
दिनाङ्कः -

प्राक्शास्त्री - द्वितीयवर्षम् - षष्ठपत्रम् (फलितज्योतिषम्)

विषयः - (अ) बीजगणितम्, एकवर्ण-समीकरणतः समाप्तिपर्यन्तम् (गणितमात्रम्) - 50 अङ्काः।
(ब) ग्रहलाघवकरणम्-रविचन्द्रस्पष्टीकरणान्तम् - 50 अङ्काः।

निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति। अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम्।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः-क

अङ्काः - 20 X 02 = 40

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five (25) questions. Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. एकवर्णसमीकरणस्य का परिभाषा ?
2. 'निघ्नम्' इत्यस्य कः अर्थः ?
3. पक्षान्तरविधेः प्राधान्यं कुत्र भवति ?
4. रेखागणितम् नाम किम् ?
5. लीलावती ग्रन्थस्य कर्ता कः ?
6. का नाम करणी ?
7. 'दशदः' इति शब्दस्य कः अर्थः ?
8. पारमार्थिकं बीजं किम् ?
9. का नाम पलभा ?
10. 'प्लवगाः' इति शब्दस्य कः अर्थः ?
11. 'मङ्गल' शब्देन का संख्या गृह्यते ?
12. विलोमकोत्थापनं किं भवति ?
13. कुट्टकस्य अपर नाम किम् ?
14. ग्रहलाघवग्रन्थे कति अधिकाराः सन्ति ?
15. 'गुरोः' दैनिकगतिः कियद् वर्तते ?
16. 'अर्कभक्तः' अत्र अर्कशब्देन कति संख्या गृह्यते ?
17. 'मध्यरेखादेशाः' के ?
18. क्षेपकस्य प्रयोजनं किम् ?
19. सम्पूर्णभचक्रे कति अंशाः भवन्ति ?
20. किं नाम पञ्चाङ्गम् ?

21. मध्यमग्रहस्थानं कुत्र भवति ?
22. 'प्रबोधजननी' इत्यस्य पदस्य कोऽर्थः?
23. स्थिरकरणानि कानि?
24. बुधस्याधः कस्य ग्रहस्य कक्षा अस्ति ?
25. एकस्यां तिथौ कति कलाः भवन्ति ?

खण्डः-ख

अङ्काः - 05 × 08 = 40

टिप्पणी : अस्मात् खण्डात् पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकम्प्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains eight (08) questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. 'माणिक्याष्टकमिन्द्रनीलदशकं' इत्यादि- श्लोकं विलिख्य व्याख्या विधेया।
2. लीलावत्याः क्षेत्रव्यवहारमाधारीकृत्य भुजकोटिकर्णानां फलस्य च परिचयः दीयताम्।
3. ग्रन्थानुसारम् एकवर्णसमीकरणस्य परिचयः दीयताम्।
4. श्रीधराचार्यस्य श्लोकं विलिख्य श्लोकस्याशयं प्रकटीकुरुत।
5. ग्रहलाघवोक्तमङ्गलाचरणं विलिख्य व्याख्या कार्या।
6. अभीष्टाहर्गणे मध्यमकुजस्य मानं कथम् आनीयते विविच्यताम्।
7. मन्दफलसंस्कारेण रविचन्द्रयोः स्फुटीकरणं किम्? इति व्याख्यात।
8. पलभायाः साधनं कथं क्रियते? वर्णयत।

खण्डः-ग

अङ्काः - 02 × 10 = 20

टिप्पणी : अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ। प्रत्येकम्प्रश्नः प्रायः त्रिंशत्शब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains four (04) questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. एकस्य रूपत्रिंशती इत्यादि- श्लोकं विलिख्य तस्य उदाहरणं समाधानं निरूपणीयम्।
2. भुजकौटिभ्यां कर्णानयनं कथं क्रियते? सविस्तरं प्रतिपादयत।
3. ग्रहलाघवोक्तवासरज्ञानश्लोकं विलिख्य तस्याशयं प्रकटीकुरुत।
4. अहर्गणविषयमाश्रित्य निबन्धो लेख्यः।

